

ARBEIDS- OG INKLUDERINGSDEPARTEMENTET

MOTTATT

05 MAR 2009

Utg.jnr. 090034
4. mars 2009

Arbeids- og inkluderingsdepartementet
Postboks 8019 Dep
0030 Oslo

Deres ref.: 200806068-/GJS

HØRING OM ARBEID OG OMSORG – FORSLAG TIL LOVENDRINGER MED SIKTE PÅ Å BEDRE MULIGHETENE TIL Å KOMBINERE ARBEID MED PLEIE- OG OMSORGSOPPGAVER

Vi viser til departementets brev 5.12.2008, og avgir med dette Finansnæringens Arbeidsgiverforenings (FA) høringsuttalelse. Vår høringsuttalelse er i hovedsak knyttet til de foreslåtte endringene i arbeidsmiljøloven.

Til 3: Gradering av pleiepenger ned til 20 prosent

Departementet foreslår at pleiepenger for pleie av barn skal kunne graderes ned til 20 prosent, mot dagens 50 prosent. Forslaget må sees i sammenheng med arbeidstakers rett til permisjon i den perioden det ytes pleiepenger, jf. arbeidsmiljøloven § 12-9 annet ledd siste setning. Endringsforslaget innebærer derfor at arbeidstaker vil kunne arbeide 80 prosent eller mindre i kombinasjon med pleie av barn i den perioden man mottar pleiepenger, mens man i dag kan arbeide maksimalt 50 prosent.

En sterkere gradering kan føre til at flere arbeidstakere vil benytte seg av retten til permisjon. Det er imidlertid i all hovedsak positivt for arbeidsgiver at ansatte som pleier barn gis anledning til å arbeide mer uten å miste retten til pleiepenger, fordi produksjonstapet blir mindre og den ansatte opprettholder en sterkere tilknytning til arbeidsplassen. FA har derfor ingen innvendinger mot forslaget.

Til 4: Utvidelse av rett til pleiepenger og permisjon ved hjemmepleie av nære pårørende i terminalfasen fra 20 til 60 dager

Departementet foreslår at retten til pleiepenger og permisjon ved hjemmepleie av nære pårørende i terminalfasen utvides fra 20 til 60 dager. En slik utvidelse vil kunne medføre økte

kostnader for den enkelte virksomhet i form av produksjonstap ved arbeidstakers fravær, fordi det ofte vil være upraktisk eller vanskelig å skaffe en vikar eller annen erstatter for en såpass kort periode.

FA er enig med departementet i at en del arbeidstakere med pårørende i terminalfasen har behov for å kunne bruke mer tid på pleie av nære pårørende enn dagens 20 dager, slik at de kan være til stede frem til pleiebehovet er avsluttet. Vi registrerer at det ikke foreslås en rett til lønnet permisjon i slike tilfeller. På denne bakgrunn har FA ingen innvendinger mot at arbeidstakers rett til permisjon etter arbeidsmiljøloven § 12-10 utvides fra 20 til 60 dager. Det bør imidlertid presiseres i 12-10 første ledd at retten til permisjon gjelder i "inntil 60 dager", slik at permisjonens lengde kan tilpasses behovet i det enkelte tilfellet. Dette harmonerer for øvrig med forslag til nytt annet ledd i § 12-10 (inntil 10 dager) og med forslag til endret første ledd i folketrygdloven § 9-12 ("opptil 60 dager").

Til 5: Rett til fortsatt ytelse i en overgangsperiode etter at pleie av barn er opphørt

FA har ingen merknader til forslaget.

Til 6: Forslag til ny ordning med permisjonsrett i inntil 10 dager for å kunne ta seg av nære familiemedlemmer over 18 år

Departementet foreslår at arbeidstakere skal gis rett til *permisjon* i inntil 10 dager for å kunne ta seg av nære familiemedlemmer over 18 år, gjennom et nytt annet og tredje ledd i arbeidsmiljøloven § 12-10. Formålet med den nye permisjonsretten er å lette hverdagen for yrkesaktive omsorgsytere og å forebygge fremtidig fravær. Departementet peker i sitt høringsbrev på at det i dag gjelder en generell rett til *reduisert arbeidstid* av velferdsgrunner etter arbeidsmiljøloven § 10-2 (4), men at denne bestemmelsen ikke gir rett til hel permisjon. Videre kan redusert arbeidstid etter denne bestemmelsen nektes hvis det vil være til vesentlig ulempe for arbeidsgiver. Departementet foreslår kun en permisjonsrett, ikke rett til lønnet permisjon.

FA har ingen prinsipielle innvendinger mot at det innføres en lovfestet rett til ulønnet permisjon fra arbeidet i inntil 10 dager for å kunne ta seg av nære familiemedlemmer over 18 år. Vi har imidlertid noen kommentarer til utformingen av lovbestemmelsen:

Det er etter FAs syn uklart hvilke omsorgssituasjoner som inngår i begrepet "nødvendig omsorg", jf. utkastets § 12-10 annet ledd. I høringsbrevet understreker departementet at permisjonsretten først og fremst er ment å ivareta enkeltstående, ekstraordinære behov og særlige vanskelige situasjoner, og at ordningen ikke skal dekke behov for daglig pleie eller generell bistand i dagliglivet (f.eks. husarbeid eller innkjøp). Dette er etter FAs syn viktige og nødvendige presiseringer, men bestemmelsen synes etter sin ordlyd å favne videre. Med en så vidt uklar definisjon av hvilke omsorgssituasjoner som omfattes, vil permisjonsretten bli svært vanskelig å praktisere for arbeidsgiver. Selv om det er vanskelig å regulere dette uttømmende, mener FA at det bør presiseres nærmere i loven og/eller forskrift hvilke typer omsorgssituasjoner som gir rett til permisjon. I tillegg bør det omtales nærmere i lovproposisjonen gjennom typetilfeller og eksempler.

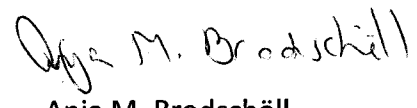
FA støtter departementets forslag om at retten til permisjon skal knyttes opp til et krav om dokumentasjon for omsorgstilfellet. Departementet foreslår at omsorgstilfellet må "... dokumenteres med legeerklæring eller på annen skriftlig måte som er egnet til å bekrefte tilfellet." I tillegg foreslås det en hjemmel til å gi forskrift om krav til dokumentasjon. Det foreslåtte kravet til dokumentasjon er etter FAs syn svært vagt formulert, og vil uten en nærmere presisering være nærmest umulig for arbeidsgiver å praktisere. Det er derfor svært viktig at en forskrift om dette er på plass samtidig med ikrafttredelse av den nye permisjonsordningen.

Formuleringen "Arbeidstaker som *er borte fra arbeidet* på grunn av ... har rett til permisjon..." i § 12-10 annet ledd er selvmotsigende, fordi arbeidstaker først har rett til å være borte fra arbeidet når vilkårene i annet og tredje ledd er oppfylt. Ordlyden bør derfor justeres, for eksempel til "Arbeidstaker som *utøver nødvendig omsorg i hjemmet* overfor ektefelle... har rett til permisjon...".

Med hilsen

FINANSNÆRINGENS ARBEIDSGIVERFORENING

Jan Asker
Adm. direktør

Anja M. Brodschöll
advokatfullmektig